

Олена Зельдіна,
доктор юридичних наук, професор,
завідувач сектором Інституту
економіко-правових досліджень НАН України

УДК 346.1; 346.9

НАПРЯМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

У статті проаналізовано законодавство України щодо оподаткування суб'єктів господарювання. Представлено порівняльний аналіз податкового законодавства України до 2011 р. та Податкового кодексу України. У роботі зазначено, що частина проблем, які існували до прийняття Податкового кодексу, їм не вирішена. У статті запропоновано напрями модернізації податкової політики України для забезпечення ефективності господарювання в державі.

Ключові слова: оподаткування суб'єктів господарювання, модернізація податкової політики, ефективність, порівняльний аналіз, Податковий кодекс.

Згідно зі ст. 10 Господарського кодексу України [1] основними напрямками економічної політики, що визначаються державою, є: структурно-галузева політика, інвестиційна політика, амортизаційна політика, бюджетна політика, податкова політика, грошово-кредитна політика, валютна політика.

Податкова політика — це один із основних напрямів державної економічної політики, що спрямований на забезпечення економічно обґрунтованого податкового навантаження на суб'єктів господарювання, стимулювання суспільно необхідної економічної діяльності суб'єктів, а також дотримання принципу соціальної справедливості та конституційних гарантій прав громадян при оподаткуванні їх доходів. Стаття 17 Господарського кодексу України [1] закріплює принципи податкової системи і визначає, що для забезпечення економічних завдань держави закони, регулюючі опо-

даткування суб'єктів господарювання, повинні передбачати оптимальне поєднання фіскальної і стимулюючої функцій оподаткування.

Дані норми права дозволяють розглядати податкову політику як важливий економічний інструмент держави для регулювання і стимулювання господарської діяльності в умовах економіки України. Від того, наскільки правильно визначена податкова політика держави, багато у чому залежить ефективність розвитку її економіки.

Проблеми, що пов'язані з податковою політикою держави, розглядаються такими науковцями як: Т. М. Демченко, М. І. Карлін, В. М. Мельник, Т. В. Кошукта інші. Проте питання модернізації податкової політики держави залишаються невирішеними, тому потребують подальшого дослідження.

Мета цієї статті проаналізувати законодавство України щодо оподаткування

суб'єктів господарювання, виявити його недоліки та запропонувати напрями модернізації податкової політики України для забезпечення ефективності господарювання держави.

Податкове законодавство України, яке діяло з моменту набуття незалежності України до 2011 р., можна охарактеризувати наступним чином: величезний масив законів і підзаконних нормативно-правових актів; розрізненість та неузгодженість норм права; відсутність стабільності норм права; дублювання норм права; складність і громіздкість норм права; прогалини законодавчого регулювання; відсутність дієвого механізму реалізації норм права; відсутність балансу публічних і приватних інтересів; переважання фіскальної спрямованості; наявність застарілих норм права.

При поглибленні економічних перетворень в Україні недоліки чинної податкової системи ставали все більш очевидними. Для вирішення існуючих проблем в законодавство про оподаткування вносилися численні поправки, приймалися нові норми права, які, на думку їхніх авторів, повинні були усунути невідповідність податкової системи та економічних процесів у державі. В результаті збільшувалася кількість норм права про оподаткування, але це не вплинуло на їх якість. Фрагментарні зміни, доповнення податкового законодавства вирішували окремі вузькі питання, не зачіпаючи основ податкової системи, що створювало ще більший дисбаланс. Величезний масив нормативно-правових актів з питань оподаткування, які найчастіше суперечать один одному, дозволяв недобросовісним суб'єктам господарювання скористатися «лазітками» в законодавстві і або взагалі не платити податки, або платити мінімальні суми, які не відповідають рівню їх доходу. Цю проблему законодавець хотів вирішити шляхом посилення податкового тиску, що призводило до появи ще більш витончених схем ухилення від оподаткування. Чим більше держава намагалася посилити систему оподаткування, тим більша кількість суб'єктів господарювання

«йшла в тінь» і збільшувалася кількість напівлегальних структур, що надають послуги з мінімізації податкових відрахувань. У підсумку «благі наміри» законодавця обернулися величезними збитками для державного бюджету, а ситуація, що склалася, в черговий раз підтвердила, що «від успішного функціонування податкової системи багато в чому залежить результативність прийнятих економічних рішень» [2, с. 46].

Такий стан податкового законодавства потребував докорінних змін та підготовки єдиного документа — Податкового кодексу, який повинен був гармонізувати всю систему оподаткування, усунути недоліки чинної системи оподаткування, а також привести податкову систему у відповідність з існуючими економічними відносинами в державі.

З 01.01.2011 р. вступив у законну силу Податковий кодекс України [3], який ознаменував початок новітнього етапу системи оподаткування. Прийняття Податкового кодексу — це позитивний крок у вдосконаленні законодавства в цілому та господарського зокрема, але ряд проблем, які існували до прийняття Кодексу, все ще не вирішені. З'явилися і деякі додаткові проблеми для суб'єктів господарювання, зумовлені окремими новелами Податкового кодексу.

Серед позитивних моментів прийняття Податкового кодексу необхідно виділити кодифікацію податкового законодавства, що дозволила привести діючі нормативно-правові акти у єдину, упорядковану і внутрішньо узгоджену систему. Кодифікація законодавства — це складна і трудомістка робота, яка в підсумку приносить позитивні результати для суспільства в цілому. В результаті застосування техніко-юридичних засобів вдосконалення податкового законодавства значно спростилося діяльність суб'єктів господарювання, державних органів, суддів, тому як відпала необхідність пошуку тієї чи іншої норми права в розрізних правових документах. «Прийняття Податкового кодексу стало новою сходинкою вдосконалення податкової системи України. Дана «податкова

конституція» зби́рала в собі всі правила сплати податків, контролю за сплатою податків і веденням податкової звітності та штрафні санкції за порушення податкового законодавства» [4, с. 449].

Кодифікація норм права, які регулюють питання оподаткування в Україні, дозволила скасувати величезний масив законів і підзаконних нормативно-правових актів, що регулюють оподаткування і здебільшого суперечать один одному.

Для забезпечення сприятливих умов розвитку економіки України особливого значення набуває питання: чи вирішені інші завдання, крім кодифікації, що стояли перед законодавцем при розробці Податкового кодексу?

Одним із основних аргументів прийняття Податкового кодексу України була необхідність забезпечення стабільності податкового законодавства. Саме стабільність норм права про оподаткування дає можливість суб'єктам господарювання спрогнозувати свої доходи і витрати на найближче майбутнє. Стабільність податкового законодавства є одним із основних вимог при виборі інвесторами країни для вкладення інвестицій, про необхідність залучення яких постійно говорять представники різних гілок влади в Україні. Законодавець повинен гарантувати стабільність податкової політики, що, в свою чергу, буде стимулювати інвестора в процесі прийняття рішення. Різке зниження інвестиційної активності в Україні безпосередньо пов'язане з нестабільністю українського законодавства про оподаткування, відсутністю реальних, а не декларативних норм права про гарантії стабільності в сфері оподаткування з боку держави.

Тому одним із основних завдань прийняття Податкового кодексу була побудова сучасної податкової системи, яка забезпечила б стабільність оподаткування не на словах, а на ділі.

Податковий кодекс України [3] встановлює, що основним принципом податкового законодавства України є принцип стабільності (підпункт 4.1.9 ст. 4 Роз-

ділу 1 Податкового кодексу України), який має на увазі, що «зміни до будь-яких елементів податків та зборів не можуть вноситися пізніше, ніж за шість місяців до початку нового бюджетного періоду, в якому будуть діяти нові правила та ставки. Податки і збори, їх ставки, а також податкові пільги не можуть змінюватися протягом бюджетного року». Незважаючи на дану норму права, в Податковий кодекс України за час його дії понад 100 разів вносилися зміни та доповнення, які вступали в силу через 1—2 місяці після їх прийняття. Таким чином можна говорити про порушення принципу стабільності податкового законодавства. «Сьогодні кожному зрозуміло, що стабільність в оподаткуванні — основна умова успішного розвитку економіки» [5, с. 74].

В європейських країнах теж йде процес удосконалення законодавства, але при цьому в чинних законах, що виправдали себе в правозастосовчій практиці, не змінюється структура і навіть нумерація статей, щоб не вносити ускладнень і плутанини у вивчення права і в правозастосовчу практику. Тому в числі чинних є закони, прийняті багато десятиліть і навіть століть тому. І не тому, що їх не змінювали, а тому, що змінювали послідовно, виважено і таким чином, щоб разом із застарілим матеріалом не викинути придатне до використання.

Таким чином, аналіз Податкового кодексу і практика його реалізації наглядно демонструють, що норма права, яка закріплює стабільність податкового законодавства, має місце, а безпосередньо стабільність норм права про оподаткування повністю відсутня.

Крім питання стабільності, мають місце інші питання, які потребують дослідження. Порівняльний аналіз законодавства про оподаткування, яке діяло до 2011 р., та Податкового кодексу України дає змогу виявити, які проблеми, що мали місце до 2011., вирішенні, а які — ні (табл. 1).

Таблиця 1

№№ п/п	Критерії оцінки законодавства	Законодавство про оподаткування, яке діяло до 2011 р.	Податковий кодекс України в редакції 2016 р.
1	2	3	4
1.	Систематизація, кодифікація норм права про оподаткування	Норми права про оподаткування не систематизовані, знаходяться в розрізних джерелах.	Норми права про оподаткування систематизовані й кодифіковані в Податковому кодексі України.
2.	Стабільність податкового законодавства	Відсутня.	Закріплена Податковим кодексом, але не реалізована на практиці.
3.	Співвідношення публічних та приватних інтересів	Відсутнє.	Зроблена спроба врахувати як публічні, так і приватні інтереси. Проте це не повністю досягнуто.
4.	Поєднання фіскальної та стимулюючої функцій оподаткування	Відсутнє. Переважає фіскальна функція оподаткування.	Частково зроблена спроба законодавця об'єднати фіскальну та стимулюючу функції, але чітко це не відображено.
5.	Гармонізація Господарського кодексу та норм права про оподаткування	Норми права більшою мірою не гармонізовані.	Норми права гармонізовані частково.
6.	Взаємодія законів та підзаконних нормативно-правових актів з питань оподаткування	Має місце невідповідність законів та підзаконних нормативно-правових актів з питань оподаткування.	Мають місце підзаконні нормативно-правові акти, які не узгоджено з Податковим кодексом.
7.	Дієвий механізм реалізації норм права про оподаткування	Не розроблено низку підзаконних нормативно-правових актів, які повинні закріплювати механізм реалізації норм законів про оподаткування.	Має місце частково. Залишаються норми Податкового Кодексу, які не підкріплено механізмом їх реалізації.
8.	Права та обов'язки органів державної податкової служби та платника податків	Дисбаланс на користь органів державної податкової служби.	З'явилося більше прав у платників податків, але дисбаланс на користь органів державної податкової служби залишився.
9.	Відповідальність посадових осіб податкових органів	Декларативна.	Декларативна. Законодавець робить спроби закріпити відповідальність посадових осіб податкових органів.
10.	Податкові консультації	Мають формальний характер, не обов'язкові для податкових органів.	Обов'язкові для податкових органів. Постійно вдосконалюються норми права про надання податкових консультацій.
11.	Експертиза під час проведення перевірок органами державної податкової служби	Не передбачена законодавством.	Податкова перевірка може бути припинена для проведення експертизи.

12.	Спрощена система оподаткування	Не відповідає сучасній економічній політиці, мають місце застарілі норми права.	Податковим кодексом запропонована дієва система спрощеного оподаткування. Передбачена можливість вибору оптимальної групи сплати єдиного податку залежно від вимог законодавства.
13.	Місцеві податки	Не збалансована система стягування місцевих податків і зборів. Не враховано інтереси територіальних громад.	Зроблена спроба збалансувати систему стягування місцевих податків. Проте Податковий кодекс не враховує належним чином потреби територіальних общин.
14.	Адміністрування податків	Надмірно врегульована процедура адміністрування стягування податків.	Має місце безсистемне спрощення адміністрування процедури стягування податків, тому система адміністрування податків є недосконалою.

Порівняльний аналіз наочно продемонстрував, що частина проблем, які існували до прийняття Податкового кодексу, їм не вирішена. За роки роботи в умовах нової системи оподаткування, закріпленої Податковим кодексом України, загострилося багато проблем, які потребують законодавчого вирішення та є перешкодою для розвитку економіки України.

Відсутня цілісна концепція реформування податкового законодавства. З року в рік законодавець вносить фрагментарні, безсистемні зміни та доповнення до Податкового кодексу України, які не дозволяють вирішити всі проблемні питання, а поверхово латають ті чи інші діри в системі оподаткування. Результатом цього безсистемного процесу є протиріччя норм Податкового кодексу України.

Законодавець постійно порушує принцип стабільності податкового законодавства, хоча повинен гарантувати стабільність податкової політики, що, у свою чергу, стимулюватиме інвестора у процесі ухвалення рішення про вкладення інвестицій.

Відсутнє узгодження принципу стабільності та усунення застарілих норм права. Стабільність податкової системи не означає, що податки, пільги, санкції можуть бути встановлені раз і назавжди. Нерухомих податкових систем не існує. Податкова система повинна відображати характер суспільного устрою, стан еко-

номіки країни. У міру зміни економічних умов податкова система перестає відповідати вимогам, що пред'являються до неї, і вступає у суперечність з об'єктивними умовами розвитку економіки держави. Тому виникає об'єктивна необхідність усунення застарілих норм права. Причому процес усунення застарілих норм права про оподаткування повинен здійснюватися з урахуванням сучасних умов економічного розвитку України і дотримання принципу стабільності. Законодавець зобов'язаний забезпечити взаємоув'язку принципу стабільності податкового законодавства і доцільності усунення застарілих норм права про оподаткування. Податковій системі властиві одночасно стабільність і рухливість. І цю особливість необхідно грамотно відобразити в податковому законодавстві, а не бездумно змінювати порядок і ставки оподаткування.

Податкова система України не збалансована. Відсутнє економічне обґрунтування запропонованих законодавцем норм права, а тому не узгодженні реальні можливості економіки України. Законодавець пропонує різні крайності: то встановлюються надмірно високі ставки податків, то зовсім мінімальні. І в тому, і в іншому випадку відсутній баланс публічно-правових та приватноправових інтересів, а це призводить до негативних економічних наслідків.

Недосконала система адміністрування податків. Законодавець постійно змінює порядок адміністрування податків з метою його удосконалення. Проте у зв'язку з відсутністю системних змін порядок адміністрування залишається недосконалим. Якщо усуваються одні недоробки, то з'являються інші.

Доцільно зазначити, що ряд постсоціалістичних країн з різних причин знаходилися в схожій економічній ситуації, тому в процесі пошуку шляхів виходу з кризи потрібно враховувати досвід цих країн. «Для України важливо стежити за трансформаціями оподаткування у нових країнах — учасницях ЄС. Після вибору євроінтеграційного вектора економічного розвитку України актуалізувалася потреба дослідження фіскального регулювання на території Об'єднаної Європи в цілому і країн, що приєдналися до неї в останнє десятиліття, зокрема, а також податкової гармонізації та конвергенції оподаткування в ЄС. Крім того, особливо за умови сучасної невизначеності щодо подальшого розвитку світової економіки, необхідно вивчати досвід застосування податкових інструментів, які виявилися ефективними за схожих до українських соціально-економічних та інституційних умов» [6, с. 102].

Наприклад, М. І. Карлін виділяє три напрями виходу з кризи, яка мала місце в 2008—2009 роках в постсоціалістичних країнах: 1) жорсткий (характерний для країн Прибалтики); 2) м'який (Польща); 3) популістський (Угорщина)» [7, с. 385].

Деякі автори виділяють досвід інших країн та зазначають, що всім постсоціалістичним країнам ЄС довелося зіткнутися із серйозними труднощами при формуванні ринкових соціально-економічних систем, не вдалося уникнути значної тінізації економічних відносин і вчасно провести всі намічені реформи. Але найбільших успіхів у реалізації ринкових перетворень досягли Словенія, Чехія та Словаччина. Ці держави сьогодні економічно розвиненіші порівняно з іншими постсоціалістичними країнами ЄС [8, с. 544—545].

В. М. Мельник та Т. В. Кошук відмічають, що реформування податкової системи в Україні повинно відбуватися не за «унікальним національним сценарієм», а з урахуванням досвіду трансформації оподаткування у нових, насамперед постсоціалістичних, країнах ЄС (у тому числі щодо активного використання фіскального потенціалу ПДВ та інших непрямих податків). При цьому заходи, орієнтовані на збільшення доходів бюджету, потрібно доповнити виваженим посиленням регулюючого впливу оподаткування для стимулювання виробничої та інвестиційної діяльності (шляхом поетапного зниження ставки податку на прибуток, як це передбачено у Податковому кодексі, і ставки єдиного соціального внеску для роботодавців, скасування неефективних і запровадження нових інвестиційних податкових пільг) [6, с. 117].

З цього приводу слід зазначити, що, безсумнівно, досвід європейських країн треба взяти за основу, проте необхідно обов'язково враховувати специфіку економічної й політичної ситуації, що склалася в Україні на сьогодні, а також забезпечити баланс публічних і приватних інтересів при визначенні податкової політики держави.

Проведений аналіз демонструє необхідність модернізації податкової політики України з урахуванням зарубіжного досвіду та існуючих проблем, які обумовлено особливостями економічної ситуації в Україні. При цьому повинно йтися про докорінні зміни, а не про вибіркоче вдосконалення окремих положень.

За останні кілька років термін «модернізація» широко увійшов до вжитку і використовується щодо права. Згідно з Концепцією модернізації господарського законодавства на базі Господарського кодексу (проект) [9, с. 5] модернізація господарського законодавства передбачає не просто підвищення якості законодавства або додання нових можливостей правового регулювання, а й підвищення його ефективності за рахунок формування нових типів взаємодії. «Модернізація гос-

подарського законодавства — це сукупність заходів пов'язаних із поліпшенням, оновленням, доповненням, зміною норм господарського законодавства, які спрямовано на підвищення ефективності цих норм у новітніх умовах розвитку економіки держави» [10, с. 59].

Таким чином модернізація сучасної податкової системи повинна бути спрямована на підвищення її якості з урахуванням практичного досвіду і сучасних умов економічного розвитку України, що дозволить вирішити проблеми, які виникають в економіці.

Виходячи з вищевикладеного, модернізація податкової політики в Україні повинна здійснюватися за наступними напрямками.

1) Забезпечити цілісний системний підхід до питань оподаткування. Необхідно затвердити економічно обґрунтовану концепцію реформування податкової системи з урахуванням регіоналізації оподаткування, це дозволить системно модернізувати законодавство, а не фрагментарно й вибірково змінювати ті чи інші норми права.

2) Гарантувати реальну, а не декларативну стабільність норм права про оподаткування. Практика реалізації норм Податкового кодексу продемонструвала, що для вирішення цієї проблеми потрібні не декларативні норми права, а встановлення відповідальності для суб'єктів законотворчості, які порушують принцип стабільності, закріплений підпунктом 4.1.9 ст. 4 Податкового кодексу України.

3) Врахувати економічні потреби територіальних громад, їх рівень платоспроможності. Доцільно збільшити повноваження місцевих органів самоврядування в частині оподаткування місцевими податками, але при цьому в Податковому Кодексі України чітко встановити критерії застосування місцевих податків або пільг, що дозволить уникати корупційних схем при реалізації норм права.

4). Збалансувати податкову систему України. Необхідно забезпечити відповідність норм Податкового кодексу

України економічним умовам господарювання, тобто при зміні економічних умов доцільно вносити відповідні зміни до Податкового кодексу з урахуванням принципу стабільності. Принцип стабільності не встановлює неможливість зміни, виключення застарілих норм права, а передбачає обов'язковість дотримання термінів введення в дію норм права про оподаткування, які змінюють ставки податків, а також виконання порядку їх прийняття.

5) Забезпечити партнерські взаємовідносини між органами, що здійснюють адміністрування податків, і платниками податків. Відсутність дієвого, спрощеного механізму адміністрування податків не дозволяє їх правильно і своєчасно застосовувати, а також збільшує ризик корупції в цій сфері. Система адміністрування податків повинна бути доступною, працездатною й допомагати платникам податків, а не створювати труднощі. Тобто акцент доцільно зробити на консультаціях, роз'ясненнях суб'єктам господарювання норм оподаткування, а не вишукування порушень, які обумовлено недосконалим знанням норм права або можливості їх різночитання.

6) Забезпечити баланс публічних і приватних інтересів при встановленні системи оподаткування. Необхідно забезпечити розумний баланс публічних і приватних інтересів як у самому Податковому кодексі, так і в процесі його реалізації. На сьогоднішній день, у Податковому кодексі переважають публічні інтереси, причому на цьому законодавець часто акцентує увагу. Тому доцільно в Податковому кодексі зробити акцент не на фіскальних методах, а на регулюючих і стимулюючих методах впливу на розвиток системи господарювання. Доцільно чітко відобразити принцип поєднання фіскальної та стимулюючої функцій оподаткування, який закріплено Господарським кодексом України. Розумний баланс публічних і приватних інтересів у сфері оподаткування дозволить суттєво збільшити відсоток добровільної, тобто без примусу, сплати податків у повному обсязі.

7) Забезпечити чіткий механізм реалізації норм права про оподаткування. Відсутність механізму реалізації норм права робить їх декларативними й не дозволяє реалізувати на практиці.

Підбиваючи підсумок, необхідно відзначити, що подальша модернізація податкової системи за зазначеними на-

прямами сприятиме створенню ефективного інструменту державного регулювання економіки, що в свою чергу збільшить податкові надходження до бюджетів різних рівнів і забезпечить стимулювання позитивних процесів в економіці України.

Список використаних джерел

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. — 2003. — № 18, 19—20, 20—21. — Ст. 144.
2. Уманець Т. В. Податковий кодекс України: реалії сьогодення / Т. В. Уманець, Г. В. Пінчук // Стан і проблеми оподаткування в умовах мінливої економіки: матер. XI Міжнар. наук.-практ. конф. — Донецьк: ДонНУЕТ ім. М. Туган-Барановського, 2011. — С. 45—47.
3. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. — 2011. — № 13—14, № 15—16, № 17. — Ст. 112.
4. Васильєв Ю. В. Налоговый кодекс — новая ступень контроля налогоплательщиков // Стан і проблеми оподаткування в умовах мінливої економіки: матер. XI Міжнар. наук.-практ. конф. — Донецьк: ДонНУЕТ ім. М. Туган-Барановського, 2011. — С. 449—451.
5. Демченко Т. М. Податкова політика як інструмент регулювання відтворювального процесу // Актуальні проблеми економіки. — 2004. — № 2 (32). — С. 69—75.
6. Мельник В. М., Кошук Т. В. Сучасні податкові реформи у нових країнах-учасницях ЄС // Економіка і прогнозування. — 2012. — № 3. — С. 102—118.
7. Карлін М. І. Особливості фіскальної політики країни в кризовий період: досвід країн-членів ЄС для України // Економічний форум. — 2015. — № 3. — С. 384—390.
8. Статистичний щорічник України за 2010 рік / за ред. О. Г. Осауленка. — Київ: ТОВ «Август Трейд», 2011. — 560 с.
9. Концепция модернизации хозяйственного законодательства на базе Хозяйственного кодекса Украины (Проект) // Економіка та право. — 2006. — № 2. — С. 5—16.
10. Зельдіна О. Р., Гришко В. В. Поняття та напрями модернізації господарського законодавства // Юридична Україна. — № 7—8. — 2015. — С. 58—61.

Зельдіна Елена. Направления модернизации налоговой политики Украины.

В статье проанализировано законодательство Украины относительно налогообложения субъектов хозяйствования. Представлен сравнительный анализ налогового законодательства Украины до 2011 г. и Налогового кодекса Украины. В работе отмечено, что часть проблем, которые существовали до принятия Налогового кодекса, им не решена. В статье предложены направления модернизации налоговой политики Украины для обеспечения эффективности осуществления хозяйственной деятельности в государстве.

Ключевые слова: налогообложение субъектов хозяйствования, модернизация налоговой политики, эффективность, сравнительный анализ, Налоговый кодекс.

Zeldina Olena. Directions modernization of Ukraine Tax Policy.

The article analyzes the legislation of Ukraine on taxation of business entities. Presents a comparative analysis of tax legislation Ukraine until 2011 and the Tax Code of Ukraine. In the work noted that some of the problems that existed before the adoption of the Tax Code, they are not resolved. In the article the directions of modernizing the tax policy of Ukraine to ensure the effectiveness of management in the country.

Keywords: taxation of business entities, modernization of tax policy, effectiveness, comparative analysis, the Tax Code.